

VÝBĚROVÁ REŠERŠE

Z PEDAGOGICKÉ BIBLIOGRAFICKÉ

DATABÁZE

ZE ZAHRANIČNÍCH ČASOPISŮ

NÁRODNÍ PEDAGOGICKÉ
MUZEUM A KNIHOVNA
J. A. KOMENSKÉHO

2025 DUBEN

Případné dotazy ohledně přístupu k plným textům níže uvedených zdrojů prosím směřujte na studovna@npmk.cz.

1.

Encyclopedia of J.A. Comenius / [Encyklopedie J.A. Komenského] / Markéta Pánková – eng

In: Comenius : journal of Euro-American civilization -- ISSN 2333-4142 -- Roč. 10, č. 1 (2023), s. 57-63.

Článek popisuje vznik a vývoj Encyklopedie Komenského. Tento mezinárodní projekt trvající již třicet let si klade za cíl vytvořit encyklopedii o třech dílech a přibližně 1800 heslech. Autorka popisuje řadu témat, která encyklopedie pokrývá: život a dílo Komenského, jeho příbuzných a dědiců, míst a osob svázaných s jeho životem, osobnosti a koncepty komeniologie současné i historické, odraz díla Komenského v různých kulturách a další. Věnuje se financování a vedení díla (často na dobrovolné, nehonorované bázi) a také důležitosti spolupráce se zamýšleným nakladatelem, tedy nakladatelstvím Togga. Encyklopedie má pomoci nejen odborné, ale i laické veřejnosti orientovat se v díle Komenského, jeho odrazu, a době působnosti Komenského.

komeniologie ; encyklopedie ; Komenský, Jan Amos ; TOGGA (nakladatelství)

<http://katalog.npmk.cz/documents/538363>

2.

"Eure Scheißumfrage kommt 3 Jahre zu spät!" : jugendtheoretische Reflexionen zu Wirkungen und Folgen der COVID-19-Pandemie / ["S tím vaším praštěným průzkumem jste měli přijít před 3 lety!" : teoretické reflexe mládeže k dopadům a důsledkům pandemie covidu-19] / Sabine Andresen, Wolfgang Schröer, Renate Möller -- ger -- Obsahuje bibliografické odkazy

In: Zeitschrift für Pädagogik -- ISSN 0044-3247 -- Roč. [70], č. 70. Beiheft (März 2024) (2024), s. 216-232.

Diskutovány jsou otázky, jaký přínos mohou mít současné výzkumy, při nichž jsou mladí lidé dotazováni na vlastní zkušenosti s pandemií covidu-19. Popsána je metodologie, jež se v německém prostředí při těchto výzkumech (tzv. studie JuCo) používá. Článek obsahuje několik tabulek se statistickými daty týkajícími se různých aspektů života mladých lidí v období pandemie. Výsledky výzkumu jsou posuzovány i v kontextu používaného narativu o „ztraceném mládí“ v důsledku covidové pandemie.

mládež ; mladí dospělí ; pandemie ; covid-19 ; metodologie ; životní styl ; mládí ; výsledek výzkumu ; Německo

<http://katalog.npmk.cz/documents/539001>

3.

Extending the simple view of reading in second and foreign language learning : a meta-analytic structural equation modeling approach / [Rozšíření jednoduchého modelu čtení ve výuce druhého a cizího jazyka : metaanalytický přístup s použitím strukturálního modelování] / Hansol Lee, Jang Ho Lee -- eng -- Obsahuje bibliografické odkazy

In: Review of educational research -- ISSN 0034-6543 -- Roč. 94, č. 4 (August) (2024), s. 467-500.

Tato studie zjednodušuje model čtení a zkoumá ho v rámci výuky druhého a cizího jazyka. Bylo analyzováno 152 studií s celkem 36 235 účastníky. Výsledky ukazují, že při učení čtení v druhém jazyce je na začátku důležité zaměřit se na schopnost dekodovat slova. Jak se však jazykové dovednosti studentů zlepšují, roste význam porozumění jazyku, například skrze slovní zásobu a poslech. Studie doporučuje, aby se u začátečníků kladl důraz na dekodování slov, zatímco u pokročilých studentů na porozumění a práci s jazykovými strukturami. Upozorňuje také na nedostatek dat o vlivu jiných faktorů, jako je motivace.

druhý cizí jazyk ; čtení ; výuka ; analýza vědecké literatury ; angličtina ; cizí jazyk ; výzkum ; čínština

<http://katalog.npmk.cz/documents/537652>

4.

Eye-tracking research on teacher professional vision : a meta-analytic review / [Výzkum profesního vidění učitelů pomocí sledování pohybu očí : metaanalytický přehled] / Özün Keskin, Tina Seidel, Kathleen Stürmer, Andreas Gegenfurtne -- eng -- Obsahuje bibliografické odkazy

In: Educational research review -- ISSN 1747-938X -- Roč. 19, č. 42 (February) (2024), s. 1-25.

Metaanalytická studie analyzuje 98 studií využívajících oční sledování k výzkumu tzv. profesní vize učitelů. Výsledky ukazují, že zkušení učitelé více zaměřují pozornost na žáky, zatímco začínající učitelé se soustředí spíše na výukové materiály. Studie rovněž zjišťuje, že zkušení učitelé rovnoměrněji rozdělují svůj pohled mezi žáky. Dále se diskutuje využití očního sledování jako nástroje pro reflexi ve vzdělávání učitelů a doporučuje další výzkum v oblasti profesní vize, který by zahrnoval virtuální realitu a kombinované metody. Studie poukazuje na potřebu jednotného terminologického rámce k lepšímu pochopení vizuálních schopností učitelů.

střední škola ; základní škola ; učitel ; profese ; začínající učitel ; žák ; pozornost ; virtuální realita ; analýza vědecké literatury ; výzkum ; výsledek výzkumu ; 2011-2023

<http://katalog.npmk.cz/documents/537305>

5.

The impacts of open inquiry on students' learning in science : a systematic literature review / [Vlivy otevřeného bádání na učení žáků v přírodních vědách : systematický přehled literatury] / Norsyazwani Muhamad Dah, Mohd Syafiq Aiman Mat Noor, Muhammad Zulfadhli Kamarudin, Saripah Salbiah Syed Abdul Azziz -- eng -- Obsahuje bibliografické odkazy

In: Educational research review -- ISSN 1747-938X -- Roč. 19, č. 43 (May) (2024), s. 1-15.

Text se zaměřuje na vliv otevřeného bádání, nejvyšší úrovně badatelsky orientovaného přístupu, na výuku přírodních věd. Autoři provedli přezkum 24 studií a identifikovali pět klíčových oblastí, kde tento přístup přispívá: rozvoj konceptuálního porozumění, motivace, postojů k vědě, vědeckých a myšlenkových dovedností a vědecké gramotnosti. Otevřené bádání však přináší výzvy, jako je například potřeba kvalitního řízení výuky, podpory učitele a přizpůsobení pro méně schopné žáky. Závěry studie naznačují, že ačkoliv jde o efektivní přístup, není vždy vhodný pro všechny situace. Studie také identifikuje mezery ve výzkumu a navrhuje jeho další směřování pro zlepšení implementace tohoto přístupu.

základní škola ; střední škola ; přírodní vědy ; žák ; působení ; postoj žáka ; analýza vědecké literatury ; výzkum ; výsledek výzkumu ; dovednost ; věk 8-19 ; 2011-2021

<http://katalog.npmk.cz/documents/537496>

6.

Knigi o smerti dlja detej, ili Kto, začem i počemu delajet smert' glavnym sobytijem detstva / [Dětské knihy o smrti aneb Kdo, nač a proč dělá smrt hlavní událostí dětství] / Tat'jana Vladislavovna Cvetkova -- rus -- Obsahuje bibliografické odkazy

In: Doškol'noje vospitanije : ježemesjačnyj naučno-metodičeskij žurnal -- ISSN 0012-561X -- Roč. 96, č. 11 (2024), s. 14-17.

Článek, jenž se věnuje tématu smrti v knihách pro děti a mládež, posuzuje ve své druhé části další překladové tituly vycházející v současnosti v ruských nakladatelstvích. Autorka článku je k obsahu a způsobu zpracování smrti v analyzovaných knihách značně kritická. Nesouhlasí ani s věkovou čtenářskou kategorií, kterou nakladatelství v těchto svých publikacích doporučují. Podle autorky není o tématu umírání a smrti v knihách pojednáno tak, aby ho mohl dětský, ale ani dospívající čtenář, pochopit a přijmout. Nabízí vlastní způsob, jak citlivě s dětmi a dospívajícími o smrti mluvit.

smrt ; životní cyklus ; dětská kniha ; literatura pro děti a mládež ; kritičnost ; věková hranice ; překlad ; ruština ; dítě ; adolescent ; senzibilita ; příběhy o smrti

<http://katalog.npmk.cz/documents/538749>

7.

Literatur gegen das Vergessen / [Literatura proti zapomnění] / Gesa Coordes -- ger

In: DUZ Magazin -- ISSN 1613-1290 -- Roč. 80, č. 5 (2024), s. 44-46.

Článek představuje dílo a činnost literárního vědce Saschy Feucherta, který se věnuje svědectví literatury o holocaustu. Svými univerzitními přednáškami na Justus-Liebig-Universität Gießen (JLU), editováním vzpomínek přeživších i svými vlastními odbornými publikacemi usiluje o to, aby se zprávy o holocaustu dostaly i k mladšímu publiku. Zmíněna je skutečnost, že univerzita JLU nabízí jako jediná magisterský studijní program zaměřený na holocaust a literaturu vytvořenou v koncentračních táborech.

univerzita ; vzpomínání ; paměť ; magisterské studium ; odborná literatura ; historické hledisko ; literární věda ; vzdělávání ; Feuchert, Sascha ; Justus Liebig-Universität Giessen ; Německo ; holocaust (1939-1945) ; koncentrační tábory ; přeživší holocaust ; svědectví

<http://katalog.npmk.cz/documents/538220>

8.

A meta-analysis of almost 40 years of research : unreleasing the power of written expression in students with learning disabilities / [Metaanalýza téměř 40 let výzkumu : odemykání potenciálu písemného vyjadřování u žáků s poruchami učení] / Vasiliki Kokkali, Faye Antoniou -- eng -- Obsahuje bibliografické odkazy

In: Educational research review -- ISSN 1747-938X -- Roč. 19, č. 42 (February) (2024), s. 1-22.

Předmětem textu je metaanalýza efektivity různých intervencí pro zlepšení písemného projevu u žáků s poruchami učení (LD) v posledních 40 letech. Z analýzy 39 studií vyplývá, že nejúčinnějšími přístupy jsou programy kombinující strategie psaní s rozvojem seberegulace a komplexní metody zahrnující více postupů. Intervence zaměřené pouze na psaní byly účinnější než ty kombinující čtení a psaní, přičemž však oba přístupy vykazovaly pozitivní dopady na schopnost vyjádření. Výsledky ukazují na nutnost cílených a systematických intervencí, ideálně v malých skupinách a s podporou spolupráce badatelů a učitelů. Text upozorňuje na důležitost dalších výzkumů zaměřených na dlouhodobou efektivitu a aplikovatelnost těchto metod v různých vzdělávacích kontextech.

písemný projev ; žák ; porucha učení ; psaní ; čtení ; učitel ; zákrok ; analýza vědecké literatury ; výzkum ; výsledek výzkumu

<http://katalog.npmk.cz/documents/537314>

9.

Nadmerné používanie internetu žiakmi základných a stredných škôl = Excessive use of the Internet by primary and secondary school pupils / Mária Janková -- slo -- Obsahuje bibliografické odkazy

In: Mládež a spoločnosť : slovenský časopis pre štátnu politiku a výskum mládeže -- ISSN 1335-1109 -- Roč. 30, č. 4 (2024), s. 19-27.

Článek se zaměřuje na negativní důsledky nadměrného používání internetu mezi žáky základních a středních škol. Výzkum, provedený formou dotazníkového šetření, ukázal, že 13,5 % žáků zanedbávalo jídlo nebo spánek kvůli internetu a 16,2 % trávilo čas na úkor rodiny, přátel nebo školy. Dlouhodobé používání vedlo k problémům, jako je například zhoršený školní výkon, sociální izolace nebo závislost. Kromě toho bylo spojeno s rizikovým chováním, například kyberšikanou, sextingem či online hazardem. Výzkum zároveň odhalil, že internet může mladým lidem poskytovat prostor pro sebevyjádření a politickou angažovanost. Doporučuje se zaměřit na prevenci, podporu digitální gramotnosti a posílení mimoškolních aktivit.

základní škola ; střední škola ; internet ; ohrožené dítě ; sociální síť ; kyberšikana ; prevence ; digitální gramotnost ; aktivita ; prospěch ; dotazník ; výzkum ; výsledek výzkumu ; Slovensko ; věk 12-18

<http://katalog.npmk.cz/documents/538240>

10.

Neurodiversity and cognitive load in online learning : a systematic review with narrative synthesis / [Neurodiverzita a kognitivní zátěž v online vzdělávání : systematický přehled s narativní syntézou] / Anne-Laure Le Cunff, Vincent Giampietro, Eleanor Dommett -- eng
– Obsahuje bibliografické odkazy

In: Educational research review -- ISSN 1747-938X -- Roč. 19, č. 43 (May) (2024), s. 1-23.

Systematický přehled zkoumal vztah mezi neurodiverzitou a kognitivní zátěží v online výuce. Z 90 studií dle přezkumu většina ignorovala neurodiverzitu, přičemž jen malý počet zohlednil ADHD a ASD (poruchy autistického spektra). Identifikovány byly tři faktory ovlivňující kognitivní zátěž: kognitivní (např. pracovní paměť), instruktážní (např. rozmanitost materiálů) a sociální (např. týmová práce). Výsledky ukázaly, že standardní teorie kognitivní zátěže nemusí být vhodné pro neurodivergentní žáky a studenty. Studie navrhuje využití objektivnějších metod měření a adaptivní přístup pro inkluzivnější online výuku.

vysoká škola ; střední škola ; student ; žák ; ADHD ; výuka ; analýza vědecké literatury ; výzkum ; výsledek výzkumu ; zátěž ; online výuka

<http://katalog.npmk.cz/documents/537497>

11.

Spokojnosť žiakov so zložkami výučby ľudských práv = Pupil satisfaction with components of human rights education / Tomáš Runa -- slo -- Obsahuje bibliografické odkazy

In: Mládež a spoločnosť : slovenský časopis pre štátnu politiku a výskum mládeže -- ISSN 1335-1109 -- Roč. 30, č. 4 (2024), s. 28-42.

Autor se zaměřil na výzkum spokojenosti žáků s různými složkami výuky lidských práv na základních a středních školách na Slovensku. Výzkum zahrnoval 2 430 respondentů a odhalil, že

největší spokojenost byla vyjádřena u způsobu výuky, přičemž méně spokojeni byli žáci s přenesením teorie do praxe. Spokojenost byla vyšší u žáků základních škol, u dívek a ve větších městech. Výzkum také ukázal, že žáci z různých krajů a ročníků školy vykazovali odlišné úrovně spokojenosti, přičemž na středních školách byla spokojenost nižší než na základních školách.

základní škola ; střední škola ; lidská práva ; výuka ; forma výuky ; vyučovací metoda ; pohlaví ; beseda ; přednáška ; věk ; bydliště ; výzkum ; výsledek výzkumu ; Slovensko ; věk 12-18 ; 2023

<http://katalog.npmk.cz/documents/538244>

12.

Starke Teamstrukturen für starke Schulen / [Silné týmové struktury pro silné školy] / Nadine Emmerling, Sascha Lieneweg -- ger -- Obsahuje bibliografické odkazy

In: Pädagogik -- ISSN 0933-422X -- Roč. 76, č. 11 (November) (2024), s. 6-11.

Článek otevírá tematické číslo časopisu věnované etablování týmových struktur ve školním prostředí. V článku je upozorněno na skutečnost, že učitelé čelí stále složitějším úkolům a zároveň jsou vystaveni strukturální izolaci. Proto je utváření týmových struktur, jež mohou ve školách vytvořit dynamické učební prostředí, důležité. Prezentovány jsou úkoly a cíle týmových struktur, optimální složení týmu a formy spolupráce ve školách.

školní prostředí ; učitel ; učební prostředí ; koncepce ; spolupráce ve výchově ; spolupráce ; škola ; týmová práce ; struktura

<http://katalog.npmk.cz/documents/538554>

13.

A systematic review of the role of dialogic leadership : characterization and impacts / [Systematický přehled role dialogického vedení : charakteristika a dopady] / Shiza Khaqan, Gisela Redondo-Sama -- eng -- Obsahuje bibliografické odkazy

In: Educational research review -- ISSN 1747-938X -- Roč. 19, č. 44 (August) (2024), s. 1-14.

Předmětem systematického přehledu je dialogické vedení jako přístup k řízení škol a dalších organizací. Tento přístup zdůrazňuje rovnost, inkluzi a sociální spravedlnost, neboť vychází z participace všech členů komunity prostřednictvím dialogu. Výzkum ukazuje pozitivní vliv na individuální úrovni, například zlepšení sebevědomí a psychické pohody, a na institucionální úrovni, včetně vyšší akademické úspěšnosti žáků a posílení sociální soudržnosti. Analýza ale upozorňuje na potřebu rozšíření výzkumu o kvantitativní metody a zaměření na konkrétní oblasti (např. zdravotnictví). Praktické aplikace zahrnují zapojení rodin a komunit do školních aktivit a podporu dialogických tréninků pro vedení organizací.

dialog ; řízení ; řízení školy ; rovnost možností ; inkluze ve vzdělávání ; sociální inkluze ; interpersonální vztahy ; úspěch ; analýza vědecké literatury ; výzkum ; výsledek výzkumu ; wellbeing

<http://katalog.npmk.cz/documents/537650>

14.

Überleben an einem christlichen College / [Přežít na křesťanské vysoké škole] / Klaus Martin Höfer – ger

In: DUZ Magazin -- ISSN 1613-1290 -- Roč. 80, č. 6 (2024), s. 44-45.

Představen je životní příběh a současná mediální činnost homosexuála Andrewa Pledgera, pocházejícího z rodiny, která patří k fundamentálnímu baptistickému společenství. Na přání rodičů začal studovat na křesťanské vysoké škole Bob Jones University (BJU). Nyní upozorňuje (například v podcastu "Jak jsem přežil BJU") na praktiky, jež jsou na této škole obvyklé (mj. neustálé kontroly, monitoring studentů a zákazy). Nabízí tak vhled do života vzdělávací instituce, jež je považována za jednu z nejméně liberálních vysokých škol v USA. Autor článku upozorňuje na sociologické šetření, ze kterého vyplývá, že mladí evangelíci-studenti jsou ke členům LGBT komunity daleko vstřícnější než jejich rodiče - ti ovšem studium svých dětí platí a očekávají tudíž od vedení školy odpovídající přísnost.

univerzita ; náboženská výchova ; homosexualita ; křesťanská výchova ; životní příběh ; studentský život ; postoj studenta ; vysokoškolské studium ; vztah rodiče-škola ; sociologický výzkum ; výsledek výzkumu ; Bob Jones University ; Spojené státy americké ; LGBTIQ+ ; podcasting

<http://katalog.npmk.cz/documents/538222>

15.

Which domain-specific skills at the beginning of formal schooling predict later mathematical achievement? : a systematic review and meta-analysis / [Jaké dovednosti z oblasti matematiky na počátku školní docházky predikují pozdější úspěch v matematice? : systematický přehled a metaanalýza] / Carola Ruiz, Saskia Kohnen, Alexa von Hagen, Fu Yu Kwok, Rebecca Bull – eng
– Obsahuje bibliografické odkazy

In: Educational research review -- ISSN 1747-938X -- Roč. 19, č. 42 (February) (2024), s. 1-21.

Metaanalýza zkoumá, které dovednosti v oblasti počtů v první třídě předpovídají úspěch v matematice na základní škole. Během výzkumu bylo analyzováno 54 longitudinálních studií s 13 453 účastníky, jež zkoumaly vztah mezi různými počátečními matematickými dovednostmi a pozdějšími výsledky. Výsledky ukázaly, že existují slabé až silné pozitivní korelace, ale kvůli omezenému počtu studií a variabilitě mezi nimi jsou výsledky nejednoznačné. Hlavním teoretickým rámcem byl Triple Code Model, jenž popisuje klíčové dovednosti pro zpracování

čísel. Studie v závěru naznačuje potřebu dalších výzkumů, aby bylo možné lépe identifikovat děti, jež by v budoucnu měly problémy s rozvojem svých matematických dovedností.

primární vzdělávání ; základní škola ; matematika ; vyučovací předmět ; dovednost ; žák ; číslo ; identifikace ; analýza vědecké literatury ; výzkum ; výsledek výzkumu ; ročník 1

<http://katalog.npmk.cz/documents/537304>